

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-87-22>

УДК 657.6:658.114:620.92:174

ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНИХ КОМУНІКАЦІЙ У СФЕРІ АУДИТУ ТА КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ЗЕЛЕНОЮ ЕНЕРГЕТИКОЮ

ETHICAL ASPECTS OF PROFESSIONAL COMMUNICATION IN AUDITING AND CORPORATE GOVERNANCE IN THE GREEN ENERGY SECTOR

Садовська Ірина Борисівна

доктор економічних наук, професор,
Волинський національний університет імені Лесі Українки
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7081-8524>

Нужна Оксана Анатоліївна

кандидат економічних наук, доцент,
Луцький національний технічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4629-4011>

Нагірська Катерина Євгеніївна

кандидат економічних наук, доцент,
Луцький національний технічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2792-8162>

Sadovska Iryna

Lesya Ukrainka Volyn National University

Nuzhna Oksana, Nahirska Kateryna

Lutsk National Technical University

У статті досліджено етичні аспекти професійних комунікацій у сфері аудиту та корпоративного управління в секторі зеленої енергетики в умовах ESG-трансформації економіки. Актуальність дослідження зумовлена зростанням ролі принципів сталого розвитку, підвищенням вимог до прозорості діяльності підприємств, поширенням ESG-звітності та необхідністю формування довіри між суб'єктами корпоративних відносин. У процесі дослідження використано методи наукового узагальнення, системного аналізу, порівняння, групування та логічного моделювання. Розкрито сутність професійних комунікацій як важливого інструменту забезпечення ефективної взаємодії між аудиторами, органами корпоративного управління, інвесторами та іншими зацікавленими сторонами. Досліджено фундаментальні етичні принципи професійної діяльності аудиторів і суб'єктів корпоративного управління. Визначено особливості професійних комунікацій у секторі зеленої енергетики. Обґрунтовано роль етики у підвищенні ефективності корпоративного управління підприємствами зеленої енергетики в умовах розвитку ESG-підходів. Отримані результати дослідження можна використати під час формування корпоративної політики сталого розвитку, удосконалення аудиту ESG-звітності та підвищення якості комунікативної взаємодії.

Ключові слова: професійні комунікації, професійна етика, аудит, корпоративне управління, зелена енергетика, ESG, сталий розвиток, ESG-звітність, greenwashing, стейкхолдери.

The article examines the ethical aspects of professional communications in the field of audit and corporate governance in the green energy sector in the context of ESG-transformation of the economy. The relevance of the study is due to the growing role of sustainable development principles, increased requirements for transparency of enterprise activities, the spread of ESG-reporting and the need to build trust between subjects of corporate relations. These issues are of particular importance for green energy enterprises, whose activities are under increased attention of investors, regulatory authorities, international financial institutions and society. The purpose of the article is to study the ethical aspects of professional communications in the field of audit and corporate governance, to determine their role in ensuring the transparency of the activities of green energy enterprises, increasing the reliability

of financial and non-financial information and strengthening the trust of stakeholders. The research process used methods of scientific generalization, system analysis, comparison, grouping and logical modeling. The essence of professional communications as an important tool for ensuring effective interaction between auditors, corporate governance bodies, investors and other stakeholders is revealed. The fundamental ethical principles of professional activity of auditors and corporate governance entities are investigated, including honesty, objectivity, independence, professional competence, confidentiality and responsibility. The features of professional communications in the green energy sector are determined, which are associated with the need to integrate financial and non-financial information, expand the circle of stakeholders and increase the role of ESG reporting. The scientific novelty of the study lies in the generalization of theoretical approaches to ethical support of professional communications and substantiation of their role in increasing the efficiency of corporate governance of green energy enterprises in the context of the development of ESG approaches. The practical significance of the results obtained lies in the possibility of their use when forming a corporate policy of sustainable development, improving the ESG reporting audit system and improving the quality of interaction with stakeholders.

Keywords: professional communications, professional ethics, audit, corporate governance, green energy, ESG, sustainable development, ESG reporting, greenwashing, stakeholders.

Постановка проблеми. У сучасних умовах розвитку глобальної економіки, орієнтованої на досягнення Цілей сталого розвитку ООН, декарбонізацію виробництва та впровадження ESG-принципів, підприємства зеленої енергетики стають важливими суб'єктами трансформації енергетичного сектору. Розширення інвестицій у відновлювані джерела енергії, впровадження міжнародних стандартів корпоративного управління та зростання вимог до прозорості бізнесу зумовлюють необхідність формування якісно нових підходів до професійних комунікацій між усіма учасниками корпоративних відносин.

Особливого значення набувають комунікації у сфері аудиту та корпоративного управління, оскільки саме вони забезпечують інформаційну основу для прийняття управлінських, інвестиційних та регуляторних рішень. Від якості професійної взаємодії бухгалтерів, аудиторів, членів наглядових рад, менеджменту, інвесторів та інших стейкхолдерів залежить достовірність фінансової та нефінансової інформації, рівень довіри до підприємства, інвестиційна привабливість проєктів зеленої енергетики та ефективність реалізації стратегій сталого розвитку.

Водночас розвиток зеленої енергетики супроводжується виникненням нових етичних викликів. Серед них особливу загрозу становлять випадки викривлення інформації про екологічні результати діяльності підприємств, маніпулювання показниками сталого розвитку, поширення практик greenwashing, конфлікти інтересів між учасниками корпоративного управління, а також недостатня прозорість процесів формування та підтвердження ESG-звітності. У таких умовах професійна етика перестає бути виключно елементом корпоративної культури та перетворюється на стратегічний чинник забезпечення еконо-

мічної безпеки, конкурентоспроможності та репутаційної стійкості підприємств.

Актуальність дослідження посилюється процесами гармонізації українського законодавства з європейськими вимогами у сфері корпоративної звітності зі сталого розвитку, імплементацією положень Директиви CSRD, впровадженням міжнародних стандартів ESG-звітності та стандартів забезпечення впевненості щодо інформації про сталий розвиток. За таких умов суттєво зростає роль аудиторів як гарантів достовірності інформації, а також корпоративного управління як механізму забезпечення підзвітності та захисту інтересів стейкхолдерів.

Для України проблема набуває особливої ваги в контексті післявоєнного відновлення економіки та модернізації енергетичної інфраструктури. Реалізація масштабних проєктів у сфері відновлюваної енергетики потребуватиме залучення значних міжнародних інвестицій, грантових ресурсів та кредитного фінансування, отримання яких безпосередньо залежить від рівня прозорості діяльності підприємств, якості корпоративного управління та дотримання етичних стандартів професійної поведінки.

Незважаючи на значний науковий інтерес до проблем професійної етики, корпоративного управління та ESG-звітності, питання етичного забезпечення професійних комунікацій у сфері аудиту та корпоративного управління підприємствами зеленої енергетики залишаються недостатньо дослідженими. Потребують подальшого наукового обґрунтування механізми запобігання етичним ризикам у процесі формування та поширення інформації про сталий розвиток, удосконалення комунікацій між учасниками корпоративних відносин та підвищення довіри до системи фінансової і нефінансової звітності.

Таким чином, дослідження етичних аспектів професійних комунікацій у сфері аудиту та корпоративного управління зеленою енергетикою є важливим науковим і практичним завданням, вирішення якого сприятиме підвищенню якості інформаційного забезпечення управління, розвитку відповідального бізнесу, зміцненню інвестиційної привабливості підприємств та досягненню цілей сталого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання професійної етики, ділових комунікацій, корпоративного управління та сталого розвитку останніми роками набули особливої актуальності у зв'язку з поширенням ESG-підходів, цифровізацією бізнес-процесів та посиленням вимог до прозорості діяльності суб'єктів господарювання. Формування якісної системи професійних комунікацій розглядається сучасними науковцями як важлива передумова ефективного корпоративного управління, достовірності фінансової та нефінансової звітності, а також підвищення довіри між учасниками економічних відносин.

Теоретичні засади ділових комунікацій ґрунтовно досліджували Гаврилюк О.О. та Талах Т.А. [1], які розглядають їх як міждисциплінарний об'єкт наукових досліджень та наголошують на їх визначальній ролі у забезпеченні ефективної взаємодії між суб'єктами господарювання, формуванні організаційної культури та прийнятті управлінських рішень. Автори підкреслюють, що якість комунікаційного процесу безпосередньо впливає на результативність діяльності організацій та рівень довіри між зацікавленими сторонами. Питання трансформації аудиту під впливом ESG-звітності досліджує Т. Одінцова [2; 3]. У наукових працях автора наголошується, що саме аудит є запорукою якісної ESG-звітності та забезпечення прозорості корпоративних комунікацій.

Окремий напрям сучасних досліджень пов'язаний із розвитком корпоративного управління як інструменту забезпечення прозорості та підзвітності бізнесу. Так, вчені Р. Саруано [4], F. F. Zainal та співавтори [5], обґрунтовують визначальну роль корпоративного управління у підвищенні ефективності ESG-розкриття та забезпеченні легітимності діяльності компаній в очах зацікавлених сторін. Аналогічних висновків дійшли M. Anifowose [7], F.J. Andrades-Peña та G. Nicolò [6], які довели, що ефективні механізми корпоративного управління сприяють підвищенню прозорості ESG-комунікацій та зміцненню довіри стейкхолдерів.

Для України особливо актуальними є дослідження розвитку зеленої енергетики в контексті післявоєнного відновлення та енергетичної безпеки держави. У працях О.М. Павлової та К.В. Павлова [8; 9] розкрито тенденції розвитку відновлюваної енергетики, обґрунтовано необхідність удосконалення механізмів державного регулювання та розвитку конкурентного енергетичного ринку. Отримані результати створюють теоретичне підґрунтя для подальшого дослідження питань корпоративного управління та професійних комунікацій у секторі зеленої енергетики.

Водночас міжнародні професійні організації IFAC, IESBA та IAASB протягом останніх років значно активізували роботу щодо формування етичних засад підготовки та аудиту звітності зі сталого розвитку. Особливого значення набувають нові стандарти забезпечення впевненості щодо ESG-звітності, які висувають підвищені вимоги до професійної етики, незалежності аудиторів та прозорості корпоративних комунікацій [10].

Незважаючи на значний науковий доробок у сфері корпоративного управління, аудиту, ESG-звітності та ділових комунікацій, недостатньо дослідженими залишаються питання етичного забезпечення професійних комунікацій між аудиторами, органами корпоративного управління та іншими стейкхолдерами саме в секторі зеленої енергетики. Потребують подальшого наукового обґрунтування механізми протидії greenwashing, підвищення достовірності ESG-комунікацій та розвитку етичної культури корпоративної взаємодії в умовах переходу до сталої енергетики.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значну кількість наукових праць, присвячених питанням професійної етики, корпоративного управління, аудиту та ESG-звітності, низка аспектів залишається недостатньо дослідженою. Більшість наукових досліджень зосереджується на окремих складових зазначеної проблематики, зокрема на питаннях корпоративного управління, формування звітності зі сталого розвитку, аудиторського забезпечення нефінансової інформації або розвитку відновлюваної енергетики. Водночас комплексний взаємозв'язок між професійними комунікаціями, етичними принципами та ефективністю корпоративного управління в секторі зеленої енергетики розкрито недостатньо. Зазначені обставини обумовлюють необхідність подальших досліджень у напрямі вдосконалення професійних комунікацій та

формування ефективних механізмів корпоративного управління на засадах етики, прозорості та сталого розвитку.

Формулювання цілей статті полягає у комплексному дослідженні наукових підходів та практичних напрацювань щодо етичних аспектів професійних комунікацій у сфері аудиту та корпоративного управління підприємствами зеленої енергетики, а також обґрунтування напрямів підвищення їх ефективності та прозорості в умовах ESG-трансформації економіки задля зміцненні довіри та досягнення цілей сталого розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток зеленої енергетики супроводжується зростанням обсягів інформації, яка використовується для прийняття управлінських рішень. Окрім традиційних фінансових показників, все більшого значення набувають екологічні, соціальні та управлінські показники діяльності підприємств. У таких умовах професійні комунікації стають стратегічним інструментом забезпечення довіри між усіма зацікавленими сторонами.

Для підприємств зеленої енергетики особливо важливими є такі напрями професійних комунікацій: професійні комунікації системи аудиту та корпоративного управління, основні етичні принципи, що регулюють професійну діяльність аудиторів і суб'єктів корпоративного управління, особливості професійних комунікацій у секторі зеленої енергетики в умовах ESG-трансформації економіки, сучасні виклики та етичні ризики, пов'язані з розкриттям інформації про сталий розвиток, корпоративну відповідальність та ESG-показники, напрями вдосконалення професійних комунікацій та підвищення ефективності корпоративного управління на засадах професійної етики, прозорості та підзвітності.

Науковці розглядають професійні комунікації як процес обміну інформацією між учасниками професійної діяльності з метою формування спільного розуміння, прийняття обґрунтованих управлінських рішень та забезпечення досягнення стратегічних цілей організації. У сфері аудиту та корпоративного управління професійні комунікації виступають важливим механізмом координації дій між аудиторами, наглядовими радами, керівництвом підприємства, інвесторами, кредиторами та іншими стейкхолдерами.

Гаврилюк О.О. та Талах Т.А. [1] зазначають, що ефективність професійних комунікацій безпосередньо впливає на якість управлін-

ських рішень та рівень довіри між учасниками економічних відносин. Водночас міжнародні організації IFAC та IESBA підкреслюють, що комунікації повинні базуватися на принципах чесності, відкритості, професійної компетентності та відповідальності [12]. У системі корпоративного управління професійні комунікації виконують низку важливих функцій (табл. 1).

Таблиця 1

Функції професійних комунікацій у системі аудиту та корпоративного управління

Функція	Характеристика
Інформаційна	Забезпечення своєчасного обміну фінансовою та нефінансовою інформацією
Координаційна	Узгодження дій між органами управління та стейкхолдерами
Контрольна	Сприяння здійсненню внутрішнього та зовнішнього контролю
Репутаційна	Формування довіри інвесторів та суспільства
Антикризова	Мінімізація інформаційних ризиків та конфліктів
Етична	Забезпечення дотримання професійних стандартів поведінки

Джерело: сформовано авторами

Саме через професійні комунікації реалізуються принципи корпоративного управління, визначені Організацією економічного співробітництва та розвитку (OECD): прозорість, підзвітність, відповідальність та справедливість [12].

Ефективність професійних комунікацій значною мірою залежить від дотримання етичних норм і стандартів. Нормативною основою етичної поведінки аудиторів є Міжнародний кодекс етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) [11], розроблений Радою з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (IESBA). Для суб'єктів корпоративного управління важливими є також Принципи корпоративного управління OECD [12], рекомендації Європейської Комісії щодо корпоративної стійкості та сучасні ESG-стандарти.

Основні етичні принципи професійної діяльності аудиторів та суб'єктів корпоративного управління наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Фундаментальні етичні принципи професійної діяльності

Принцип	Зміст принципу	Значення для аудиту та корпоративного управління
Чесність	Відвертість та правдивість у професійних відносинах	Забезпечує достовірність інформації та довіру користувачів
Об'єктивність	Неупередженість та незалежність суджень	Мінімізує ризик маніпулювання інформацією
Професійна компетентність і належна ретельність	Постійне підтримання професійних знань та навичок	Підвищує якість аудиту та управлінських рішень
Конфіденційність	Захист інформації від несанкціонованого розголошення	Сприяє збереженню комерційної таємниці
Професійна поведінка	Дотримання законодавства та професійних стандартів	Формує позитивну ділову репутацію
Незалежність	Відсутність впливу особистих інтересів на професійні судження	Гарантує об'єктивність аудиторських висновків

Джерело: сформовано авторами

На думку Р. Саруано [4], високий рівень корпоративного управління позитивно впливає на якість ESG-розкриття та підвищує довіру інвесторів до інформації, яку поширює підприємство. Подібних висновків дійшли Nicolò та співавтори [6], які встановили прямий зв'язок між незалежністю органів корпоративного управління та якістю нефінансової звітності.

Сектор зеленої енергетики характеризується високим рівнем суспільної уваги та значною кількістю зацікавлених сторін. Окрім традиційних інвесторів і кредиторів, користувачами інформації виступають органи державного регулювання, міжнародні фінансові інституції, екологічні організації, місцеві громади та громадські об'єднання. З приводу цього Павлова О.М. та Павлов К.В. [8] зазначають, що розвиток відновлюваної енергетики супроводжується зростанням потреби у прозорому інформуванні суспільства щодо результатів діяльності енергетичних компаній, екологічних наслідків реалізованих проєктів та ефективності використання інвестиційних ресурсів.

Особливістю професійних комунікацій у секторі зеленої енергетики є необхідність поєднання фінансової та нефінансової інформації.

У таких умовах комунікації виходять за межі традиційної фінансової звітності та перетворюються на комплексний механізм забезпечення підзвітності та довіри до діяльності підприємства.

У сфері корпоративного управління етичні принципи реалізуються через дотримання відповідних стандартів поведінки членів наглядових рад, виконавчих органів та комітетів підприємства. Їх застосування сприяє формуванню культури відповідального управління та підвищує ефективність комунікацій між усіма зацікавленими сторонами (табл. 3).

Останніми роками значного поширення набуває концепція ESG, яка суттєво розширює традиційне розуміння професійної етики. Якщо раніше основна увага приділялася достовірності фінансової інформації, то сьогодні до сфери етичної відповідальності входять також екологічні, соціальні та управлінські аспекти діяльності підприємств.

Для підприємств зеленої енергетики особливо важливими стають питання достовірного розкриття інформації щодо викидів парникових газів, використання природних ресурсів, впливу на місцеві громади та реалізації програм корпоративної соціальної відповідальності. У зв'язку з цим аудиторів та органи корпоративного управління повинні забезпечувати не лише відповідність звітності встановленим вимогам, а й її правдивість та об'єктивність.

Однією з найбільших загроз сучасному корпоративному середовищу є практика greenwashing – навмисного перебільшення екологічних досягнень компанії або подання неповної інформації про її вплив на довкілля. Саме тому роль етичних принципів у професійних комунікаціях постійно зростає задля

Таблиця 3

Етичні принципи корпоративного управління та їх вплив на діяльність підприємства

Принцип корпоративного управління	Практичний прояв	Очікуваний результат
Прозорість	Повне та своєчасне розкриття інформації	Зростання довіри інвесторів
Підзвітність	Відповідальність керівництва перед власниками	Підвищення якості управлінських рішень
Відповідальність	Дотримання законодавства та етичних норм	Зниження ризиків порушень
Справедливість	Рівне ставлення до всіх стейкхолдерів	Формування позитивної репутації
Незалежність	Самостійність контролюючих органів	Посилення внутрішнього контролю

Джерело: сформовано авторами

нівелювання етичних та комунікаційних ризиків (табл. 4).

Таблиця 4

Основні етичні ризики у сфері аудиту та корпоративного управління

Етичний ризик	Можливі наслідки
Конфлікт інтересів	Упереджені управлінські рішення
Втрата незалежності аудитора	Недостовірний аудиторський висновок
Приховування інформації	Репутаційні втрати та санкції
Greenwashing	Втрата довіри інвесторів і суспільства
Маніпулювання ESG-показниками	Викривлення оцінки сталого розвитку
Порушення конфіденційності	Фінансові та правові ризики

Джерело: сформовано авторами

Отже, етичні принципи виступають фундаментом професійної діяльності аудиторів та суб'єктів корпоративного управління. Їх дотримання забезпечує прозорість діяльності підприємств, достовірність фінансової та нефінансової звітності, підвищує ефективність професійних комунікацій та сприяє формуванню довіри між усіма учасниками корпоративних відносин. В умовах розвитку зеленої енергетики та поширення ESG-підходів значення етичних принципів продовжуватиме зростати, перетворюючись на один із ключових чинників забезпечення сталого розвитку та корпоративної стійкості.

Сучасний розвиток зеленої енергетики відбувається під впливом глобальних тенденцій декарбонізації економіки, досягнення Цілей сталого розвитку ООН та впровадження ESG-принципів у діяльність суб'єктів господарювання. У цих умовах суттєво змінюються вимоги до інформаційного забезпечення управління та професійних комунікацій між учасниками корпоративних відносин. Якщо раніше основна увага приділялася фінансовим показникам діяльності підприємства, то сьогодні ключового значення набуває комплексна інформація про екологічні, соціальні та управлінські аспекти функціонування бізнесу.

ESG-трансформація економіки передбачає інтеграцію екологічних (Environmental), соціальних (Social) та управлінських (Governance) факторів в систему стратегічного управління підприємством. У зв'язку з цим професійні комунікації перестають виконувати виключно інформаційну функцію та перетворюються на важливий інструмент забезпечення прозорості, підзвітності та довіри між підприємством і стейкхолдерами.

Для підприємств зеленої енергетики характерним є значне коло користувачів інформації. Окрім власників та інвесторів, важливими учасниками комунікаційного процесу виступають державні регулятори, міжнародні фінансові організації, органи місцевого самоврядування, громадські об'єднання, екологічні організації та місцеві громади (табл. 5).

Таким чином, система професійних комунікацій у секторі зеленої енергетики має значно складнішу структуру порівняно з традиційними галузями економіки. Це обумовлює необхідність застосування сучасних підходів

Таблиця 5

**Основні групи стейкхолдерів підприємств зеленої енергетики
та їх інформаційні потреби**

Група стейкхолдерів	Основні інформаційні потреби
Інвестори	Фінансова стійкість, ESG-рейтинг, ризики інвестування
Банки та кредитори	Платоспроможність, ефективність проєктів, корпоративні ризики
Органи державного управління	Дотримання законодавства та екологічних стандартів
Місцеві громади	Соціальний та екологічний вплив діяльності
Працівники	Умови праці, соціальні гарантії, корпоративна культура
Аудитори	Достовірність фінансової та нефінансової інформації
Громадські організації	Вплив діяльності на довкілля та суспільство

Джерело: сформовано авторами

до управління інформаційними потоками та забезпечення високого рівня інформаційної прозорості.

Розвиток міжнародних стандартів корпоративної звітності зі сталого розвитку (CSRD, ESRS, ISSB) значно розширює обсяг інформації, яка підлягає розкриттю та перевірці. У зв'язку з цим зростає роль аудиторів як незалежних гарантів достовірності ESG-інформації. Аудиторські комунікації вже не обмежуються перевіркою фінансової звітності, а включають оцінювання якості нефінансових показників, систем внутрішнього контролю та управління ризиками сталого розвитку.

Водночас ESG-трансформація породжує нові виклики для професійних комунікацій. Насамперед це стосується складності збору та верифікації нефінансової інформації, відсутності єдиних підходів до оцінювання окремих ESG-показників та необхідності узгодження інтересів різних груп стейкхолдерів.

Однією з найбільш актуальних проблем є ризик виникнення інформаційної асиметрії між підприємством та зовнішніми користувачами інформації. Така ситуація виникає тоді, коли менеджмент володіє більш повною інформацією про екологічні або соціальні наслідки діяльності підприємства, ніж інвестори чи громадськість.

Важливою особливістю професійних комунікацій у секторі зеленої енергетики є також їх цифровізація. Сучасні підприємства активно використовують цифрові платформи, інтегровані інформаційні системи, технології аналізу великих даних та штучний інтелект для формування й поширення інформації про результати діяльності. Це сприяє підвищенню оперативності комунікацій, проте водночас посилює

вимоги до захисту інформації, її достовірності та етичності використання.

У контексті розвитку ESG-підходів професійні комунікації дедалі більше орієнтуються на принципи прозорості, відкритості та підзвітності. Саме тому ефективна комунікаційна політика підприємств зеленої енергетики повинна забезпечувати своєчасне, повне та достовірне розкриття фінансової та нефінансової інформації, що сприятиме зміцненню довіри стейкхолдерів, залученню інвестицій та підвищенню конкурентоспроможності підприємств.

Отже, особливості професійних комунікацій у секторі зеленої енергетики визначаються необхідністю інтеграції ESG-факторів в систему управління, розширенням кола користувачів інформації, підвищенням ролі нефінансової звітності та посиленням вимог до прозорості діяльності підприємств. У таких умовах професійні комунікації стають одним із ключових інструментів забезпечення сталого розвитку, ефективного корпоративного управління та формування довгострокової довіри між бізнесом і суспільством.

Стрімке поширення концепції сталого розвитку та ESG-підходів суттєво трансформувало систему корпоративної звітності та професійних комунікацій підприємств. Однією з головних проблем сучасної ESG-звітності залишається відсутність повної уніфікації методик оцінювання окремих показників сталого розвитку. Незважаючи на впровадження міжнародних стандартів ESRS, ISSB та GRI [11; 12], окремі показники продовжують формуватися на основі професійних суджень управлінського персоналу. Це створює потенційні можливості для викривлення інформації та виникнення етичних ризиків.

У науковій літературі сучасні виклики ESG-комунікацій переважно групують за трьома напрямками: інформаційними, управлінськими та етичними (табл. 6).

Таблиця 6

Сучасні наукові виклики розкриття ESG-інформації

Група викликів	Характеристика
Інформаційні	Складність збору та перевірки нефінансових даних
Методологічні	Відсутність єдиних підходів до оцінювання ESG-показників
Організаційні	Недостатня інтеграція ESG-процесів у систему управління
Технологічні	Необхідність цифровізації систем збору даних
Етичні	Ризик маніпулювання інформацією та конфлікту інтересів
Репутаційні	Втрата довіри у разі виявлення недостовірної інформації

Джерело: сформовано авторами

Серед зазначених викликів найбільшої уваги заслуговують саме етичні ризики, оскільки вони безпосередньо впливають на якість професійних комунікацій між підприємством та його стейкхолдерами.

Одним із найпоширеніших етичних ризиків сучасного корпоративного середовища є greenwashing. Даний термін використовується для позначення практики навмисного перебільшення екологічних досягнень підприємства або створення хибного враження про його позитивний вплив на довкілля. За результатами досліджень науковців, поширення greenwashing значно підриває довіру інвесторів до ESG-звітності та ускладнює розвиток сталого фінансування.

У секторі зеленої енергетики ризик greenwashing набуває особливої актуальності через високу суспільну значущість екологічних показників діяльності підприємств. Компанії можуть акцентувати увагу на позитивних екологічних результатах, приховуючи або применшуючи негативні наслідки реалізації окремих проєктів (табл. 7).

Таблиця 7

Основні форми прояву greenwashing у секторі зеленої енергетики

Форма прояву	Характеристика
Вибіркове розкриття інформації	Висвітлення лише позитивних результатів діяльності
Маніпулювання показниками	Використання непорівнюваних або неповних даних
Використання нечітких формулювань	Відсутність кількісного підтвердження екологічних заяв
Приховування негативних наслідків	Недостатнє розкриття екологічних ризиків
Формальне ESG-звітування	Декларування цілей без реальних результатів

Джерело: сформовано авторами

Ще одним суттєвим етичним ризиком є конфлікт інтересів між різними групами стейкхолдерів. Згідно з підходом Р. Саруано [4] та G. Nicolò [6], менеджмент підприємства може бути зацікавлений у демонстрації кращих ESG-показників для залучення інвестицій, тоді як аудитори повинні забезпечувати об'єктивність та незалежність оцінювання. За відсутності належних механізмів корпоративного контролю це може призводити до викривлення інформації та втрати довіри до звітності.

Важливим викликом залишається також проблема інформаційної асиметрії. У більшості випадків керівництво підприємства володіє значно ширшим обсягом інформації про фактичний стан екологічних, соціальних та управлінських процесів, ніж зовнішні користувачі. У результаті інвестори, кредитори та інші зацікавлені сторони змушені приймати рішення на основі неповної інформації.

Сучасні виклики, пов'язані з реалізацією концепції сталого розвитку, впровадженням ESG-принципів та зростанням суспільних вимог до прозорості діяльності бізнесу, актуалізують необхідність удосконалення професійних комунікацій і механізмів корпоративного управління. Для підприємств зеленої енергетики ці питання мають особливе значення, оскільки їх діяльність перебуває під постійною увагою інвесторів, регуляторних органів, міжнародних фінансових інституцій, громадських організацій та місцевих громад.

Дослідження зарубіжних науковців свідчать, що ефективність корпоративного управління значною мірою залежить від рівня інформаційної відкритості підприємства та якості комунікацій між усіма учасниками корпоративних відносин. У свою чергу, міжнародні організації IFAC, IESBA та IAASB акцентують увагу на тому, що довіра до корпоративної звітності може бути забезпечена лише за умови дотримання принципів професійної етики, незалежності, прозорості та підзвітності. Саме ці принципи повинні стати основою розвитку сучасної системи професійних комунікацій.

На нашу думку, удосконалення професійних комунікацій у секторі зеленої енергетики має здійснюватися за декількома взаємопов'язаними напрямками (табл. 8).

Першочерговим напрямом є формування високого рівня етичної культури корпоративного середовища. Для цього доцільним є розроблення внутрішніх кодексів етики, які б регламентували правила взаємодії між працівниками, аудиторамі, інвесторами та іншими стейкхолдерами. Важливо, щоб такі документи не мали формального характеру, а були інтегровані у повсякденну практику діяльності підприємства.

Особливої уваги потребує розвиток етичних компетентностей аудиторів та членів органів корпоративного управління. В умовах поширення ESG-звітності професійні судження все частіше стосуються нефінансових показників, що підвищує ризик суб'єктивності та маніпулювання інформацією. Саме тому професійна етика повинна розглядатися як один із

ключових елементів системи корпоративного контролю.

Другим важливим напрямом є підвищення рівня прозорості корпоративних комунікацій. У сучасних умовах підприємства зеленої енергетики повинні забезпечувати відкритий доступ до інформації не лише про фінансові результати діяльності, але й про вплив на довкілля, реалізацію соціальних програм, систему управління ризиками та досягнення цілей сталого розвитку. Науковці наголошують, що інформаційна відкритість сприяє зниженню інформаційної асиметрії між підприємством та інвесторами, а також позитивно впливає на вартість бізнесу та інвестиційну привабливість компанії (табл. 9).

Третім напрямом удосконалення корпоративного управління є посилення ролі незалежного аудиту та внутрішнього контролю. Досвід провідних європейських компаній свідчить, що саме незалежна перевірка ESG-звітності дозволяє мінімізувати ризики greenwashing та підвищити рівень довіри до оприлюднених даних.

У цьому контексті доцільним є створення при наглядових радах спеціалізованих комітетів зі сталого розвитку та ESG-контролю. Такі комітети можуть здійснювати моніторинг нефінансових показників, оцінювати ефективність системи внутрішнього контролю та забезпечувати якість комунікацій зі стейкхолдерами.

Важливим напрямом є також цифровізація професійних комунікацій. Використання сучасних цифрових технологій дає можливість автоматизувати процес збору ESG-

Таблиця 8

**Ключові напрями вдосконалення професійних комунікацій
у секторі зеленої енергетики**

Напрямок	Основний зміст	Очікуваний результат
Етичний	Впровадження кодексів професійної етики та ESG-поведінки	Підвищення довіри до інформації
Організаційний	Удосконалення взаємодії між стейкхолдерами	Зменшення інформаційних конфліктів
Контрольний	Посилення внутрішнього контролю та аудиту ESG-звітності	Підвищення достовірності даних
Інформаційний	Розширення обсягу нефінансового розкриття інформації	Зростання прозорості діяльності
Цифровий	Використання цифрових платформ для комунікацій	Оперативність та доступність інформації
Освітній	Підвищення кваліфікації персоналу з ESG-комунікацій	Формування етичної культури

Джерело: сформовано авторами

Таблиця 9

Інструменти забезпечення прозорості професійних комунікацій

Інструмент	Мета застосування
ESG-звітність	Розкриття інформації про сталий розвиток
Інтегрована звітність	Поєднання фінансової та нефінансової інформації
Звіти зі сталого розвитку	Комунікація з широким колом стейкхолдерів
Незалежне аудиторське підтвердження	Підвищення довіри до інформації
Електронні платформи розкриття інформації	Забезпечення відкритого доступу до даних
Публічні консультації зі стейкхолдерами	Врахування інтересів зацікавлених сторін

Джерело: сформовано авторами

даних, підвищити оперативність їх обробки та забезпечити постійний доступ користувачів до актуальної інформації.

На нашу думку, перспективною є побудова інтегрованої моделі корпоративного управління підприємствами зеленої енергетики, яка поєднуватиме етичні принципи, ESG-орієнтоване управління та сучасні цифрові інструменти комунікацій (табл. 10).

Таким чином, підвищення ефективності корпоративного управління та вдосконалення професійних комунікацій у секторі зеленої енергетики повинні ґрунтуватися на комплексному поєднанні принципів професійної етики, прозорості, підзвітності та незалежного контролю. На відміну від традиційних підходів, орієнтованих переважно на фінансові результати діяльності, сучасна система корпоративного управління має забезпечувати баланс економічних, екологічних та соціальних інтересів усіх груп стейкхолдерів. Саме

такий підхід сприятиме зміцненню довіри до підприємств зеленої енергетики, підвищенню їх інвестиційної привабливості та забезпеченню довгострокової стійкості розвитку в умовах ESG-трансформації економіки.

Висновки. Проведене дослідження дозволило встановити, що в умовах ESG-трансформації економіки професійні комунікації набувають стратегічного значення для забезпечення ефективності аудиту, корпоративного управління та сталого розвитку підприємств зеленої енергетики. На відміну від традиційних моделей взаємодії, сучасні професійні комунікації охоплюють не лише обмін фінансовою інформацією, а й процес формування, поширення та підтвердження даних щодо екологічних, соціальних та управлінських аспектів діяльності підприємств.

Доведено, що фундаментальну основу професійних комунікацій становлять принципи чесності, об'єктивності, незалежності,

Таблиця 10

Авторське бачення удосконалення професійних комунікацій у секторі зеленої енергетики

Складова моделі	Основні заходи	Очікуваний ефект
Професійна етика	Кодекс етики, ESG-політика, навчання персоналу	Формування культури доброчесності
Корпоративне управління	Незалежні директори, ESG-комітети, контроль ризиків	Підвищення якості управління
Аудит та контроль	Аудит ESG-звітності, внутрішній контроль	Підвищення достовірності інформації
Комунікації	Діалог зі стейкхолдерами, публічна звітність	Зміцнення довіри
Цифровізація	Автоматизація збору та аналізу ESG-даних	Підвищення оперативності управління

Джерело: сформовано авторами

професійної компетентності, конфіденційності та відповідальності. Їх дотримання сприяє підвищенню якості корпоративного управління, достовірності звітної інформації та зміцненню довіри між усіма учасниками корпоративних відносин. Визначено, що специфіка професійних комунікацій у секторі зеленої енергетики зумовлена необхідністю інтеграції фінансової та нефінансової інформації, розширенням кола стейкхолдерів, підвищенням ролі ESG-звітності та посиленням вимог до прозорості діяльності підприємств. У таких умовах комунікації стають важливим чинником формування інвестиційної привабливості та репутаційної стійкості компаній.

Встановлено, що найбільш суттєвими етичними ризиками залишаються інформаційна асиметрія, конфлікти інтересів, маніпулювання ESG-показниками, недостатня прозорість корпоративної звітності та поширення практик greenwashing. Наявність зазначених ризиків може негативно впливати на якість управлінських рішень, достовірність інформа-

ції про сталий розвиток та рівень довіри інвесторів і суспільства.

Обґрунтовано, що підвищення ефективності професійних комунікацій та корпоративного управління потребує комплексного підходу, який передбачає розвиток етичної культури, удосконалення систем внутрішнього контролю та аудиту ESG-звітності, впровадження сучасних цифрових інструментів комунікацій, розширення практики інтегрованої звітності та посилення взаємодії зі стейкхолдерами. Реалізація зазначених заходів сприятиме підвищенню прозорості діяльності підприємств зеленої енергетики, зміцненню їх інвестиційної привабливості та забезпеченню довгострокової стійкості розвитку.

Перспективи подальших досліджень доцільно пов'язати з розробкою методичних підходів до аудиту ESG-комунікацій, оцінювання ризиків greenwashing та вдосконалення механізмів цифрового розкриття інформації про сталий розвиток підприємств зеленої енергетики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гаврилюк О.О., Талах Т.А. Ділові комунікації в системі наукових досліджень. *Економіка та суспільство*. 2023. № 52. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-68>
2. Odintsova T. Accounting Transformation for ESG Reporting in the Sustainability Agenda. *SCIREA Journal of Economics*. 2024. URL: <https://www.scirea.org/journal/PaperInformation?PaperID=10409> DOI: 10.54647/economics790433 (дата звернення 30 березня 2026).
3. Одінцова, Тетяна. Практики ESG-інформації як рушійний функціонер створення вартості.. *Журнал європейської економіки*, т. 23, № 2, червень 2024 р., с. 225-249, DOI: <https://doi.org/10.35774/jee2024.02.225>
4. Capuano P. The Influence of Corporate Governance on Environmental, Social and Governance Disclosure: Empirical Evidence on the European Union Banking Industry. 2024. DOI: <https://doi.org/10.22495/cgrapp11> (дата звернення 07 квітня, 2026).
5. Zainal F.F. et al. The Role of Corporate Governance in Enhancing Environmental, Social, and Governance (ESG) Disclosure. 2025. URL: <file:///C:/Users/Iryna%20Sadovska/Downloads/126014602.pdf> (дата звернення 10 квітня, 2026).
6. Andrades-Peña F.J., Nicolò G. Does Corporate Governance Influence Environmental, Social and Governance Disclosure Practices of State-Owned Enterprises? An International Study. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*. 2024. Vol. 31(5). P. 4715–4731. URL: https://ideas.repec.org/a/wly/corseml/v31y2024i5p4715-4731.html?utm_source=chatgpt.com (дата звернення 15 квітня, 2026).
7. Anifowose M. Evidence of the Impact of Corporate Governance on ESG Disclosure: The Moderating Role of Institutional Ownership. *Journal of Asset Management*. 2025. DOI: 10.1057/s41310-025-00294-3. URL: https://link.springer.com/article/10.1057/s41310-025-00294-3?utm_source=chatgpt.com (дата звернення 27 квітня, 2026).
8. Павлова О. М., Павлов К. В. Сучасний стан та перспективи розвитку відновлювальної енергетики в регіоні. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*, 21(1), 2020. С. 146–154. <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2020-01-146-154> (дата звернення 27 квітня, 2026).
9. Pavlov K., Pavlova O., Romanyuk R. Features of development and prospects of transformation of the electricity industry of the region. *International scientific journal "Internauka," Series: "Economic Sciences"* 1, 2021. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-1-6854> (дата звернення 25 квітня, 2026).
10. International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB). International Standard on Sustainability Assurance 5000 (ISSA 5000). 2024–2025.

11. Міжнародний кодекс етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності). URL: https://mof.gov.ua/uk/international_code_of_professional_ethics_accountants_including_international_independence_standards-780 (дата звернення 20 квітня 2026).
12. Принципи корпоративного управління OECD. URL: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/272219.html (дата звернення 25 квітня 2026).

REFERENCES:

1. Havryliuk, O. O., & Talakh, T. A. (2023). Dilovi komunikatsii v systemi naukovykh doslidzhen. *Ekonomika ta suspilstvo*, (52). 2023. № 52. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-68>
2. Odintsova T. Accounting Transformation for ESG Reporting in the Sustainability Agenda. *SCIREA Journal of Economics*. 2024. URL: <https://www.scirea.org/journal/PaperInformation?PaperID=10409> DOI: 10.54647/economics790433
3. Odintsova, T. (2024). Praktyky ESG-informatsii yak rushiinyi funktsioner stvorennia vartosti [ESG information practices as a driving function of value creation]. *Zhurnal yevropeiskoi ekonomiky (Journal of European Economy)*, 23(2), 2024 r., c. 225-249, DOI: <https://doi.org/10.35774/jee2024.02.225>
4. Capuano P. The Influence of Corporate Governance on Environmental, Social and Governance Disclosure: Empirical Evidence on the European Union Banking Industry. 2024. DOI: <https://doi.org/10.22495/cgrapp11>
5. Zainal F.F. et al. The Role of Corporate Governance in Enhancing Environmental, Social, and Governance (ESG) Disclosure. 2025. URL: <file:///C:/Users/Iryna%20Sadovska/Downloads/126014602.pdf>
6. Andrades-Peña F.J., Nicolò G. Does Corporate Governance Influence Environmental, Social and Governance Disclosure Practices of State-Owned Enterprises? An International Study. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*. 2024. Vol. 31(5). P. 4715–4731. URL: https://ideas.repec.org/a/wly/corseml/v31y2024i5p4715-4731.html?utm_source=chatgpt.com
7. Anifowose M. Evidence of the Impact of Corporate Governance on ESG Disclosure: The Moderating Role of Institutional Ownership. *Journal of Asset Management*. 2025. DOI: 10.1057/s41310-025-00294-3. URL: https://link.springer.com/article/10.1057/s41310-025-00294-3?utm_source=chatgpt.com
8. Pavlova, O. M., & Pavlov, K. V. (2020). Suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku vidnovliuvalnoi enerhetyky v rehioni. *Ekonomichnyi chasopys Volynskoho natsionalnogo universytetu imeni Lesi Ukrainky*, 21(1), 2020. C. 146–154. <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2020-01-146-154>
9. Pavlov K., Pavlova O., Romanyuk R. Features of development and prospects of transformation of the electricity industry of the region. *International scientific journal "Internauka," Series: "Economic Sciences"* 1, 2021. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-1-6854>
10. International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB). International Standard on Sustainability Assurance 5000 (ISSA 5000). 2024–2025.
11. Mizhnarodnyi kodeks etyky profesiinykh bukhhalteriv (vkluchaiuchy Mizhnarodni standarty nezalezhnosti). URL: https://mof.gov.ua/uk/international_code_of_professional_ethics_accountants_including_international_independence_standards-780
12. Pryntsypy korporatyvnoho upravlinnia OECD. URL: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/272219.html

Дата надходження статті: 18.06.2026

Дата прийняття статті до публікації: 16.07.2026

Дата публікації статті: 24.07.2026